

ביתו. הוא הקטין את נפשם - הקדוש ברוך הוא מקטין את ימיו ומקטין את נפשו מאותו העולם. שהרי כל אותם ההבלים שיוצאים מפיו כל אותו היום, כלם עולים לפני הקדוש ברוך הוא ועומדים לפניו, אחר כך עולה נפשו ונפשות בני ביתו, ועומדים עם אותם ההבלים של פיו. ואז, אפלו נגזר על אותו האיש כמה ימים וכמה טובות, כלם נעקרים ממנו ומסתלקים ממנו.

ולא עוד, אלא שנפשו אינה עולה למעלה, והינו מה שאמר רבי אבא: הרחמן יצילנו מהם ומעלבונם. ופרשה, אפלו שהוא עשיר, ואליו הוא נשא את נפשו דוקא, אפלו מפל אדם גם כן, וכל שפן עני. והינו מה שהיה עושה רב המנונא, כשהיה אותו שכיר מסתלק מעבודתו, היה נותן לו שכרו ואמר לו: טל את נפשך שהפקדת בידי, טל את פקדונך.

ואפילו אמר יהי בידיך, שאני (לא) רוצה לותר על שכרי - לא היה רוצה. אמר: פקדון של גופך לא ראוי להיות מפקד בידי, כל שפן פקדון הנפש, שהרי פקדון הנפש לא נתן אלא לקדוש ברוך הוא, שפתיב (תהלים לא) בידיך אפקיד רוחי. אמר רבי חייא, וכי אחר מת. אמר לו, אפלו בידו, אחר שנתן.

כתוב לא תלין פעלת שכיר, וכתוב ולא תבוא עליו השמש. אלא הרי פרשה, אבל בא ראה, אין לך יום יום שלא שולט בו יום אחר עליון. ואם הוא אינו נותן לו את נפשו באותו יום, פמי שפוגם את אותו יום עליון.

ולא תבא עליו השמש.

אגרא דמספנא, פאילו נטיל נפשיה, ודאנשי ביתיה. הוא אזער נפשיהו, קדשא בריה הוא אזעיר יומי, ואזער נפשיה, מההוא עלמא. דהא כל אינון הבלים דנפקי מפומיה, כל ההוא יומא, פלהו סלקין קמיה דקודשא בריה הוא, וקיימין קמיה, לבתר סלקא נפשיה, ונפשיהו דאנשי ביתיה, וקיימין, באינון הבלים דפומיה. וכדין, אפילו אתגזר על ההוא בר נש כמה יומין, וכמה טבאן, פלהו מתעקראן מניה, ומסתלקי מניה.

ולא עוד, אלא דנפשא דיליה לא סלקא לעילא, והיינו דאמר רבי אבא, רחמנא לשזבינן מנייהו, ומעלבונייהו. ואוקמוה אפילו עשיר הוא, ואליו הוא נושא את נפשו דייקא, אפילו מפל בר נש נמי, ופל שפן מספנא. והיינו דהוה רב המנונא עביד, פד הוה ההוא אגיר מסתלק מעבידתיה, הוה יהיב ליה אגריה, ואמר ליה, טול נפשך דאפקידת בידי, טול פקדונך.

ואפילו אמר יהא בידיך, דאנא (לא) בעינא לסלקא אגרי. לא הוה בעי. אמר פקדונא דגופך, לא אתחזי לאתפקדא בידי, כל שפן פקדונא דנפשא. דהא פקדונא דנפשא לא אתיהיבת, אלא לקודשא בריה הוא. דכתיב, (תהלים לא) בידיך אפקיד רוחי, אמר רבי חייא, ובידא דאתרא שארי. אמר ליה, אפילו בידיה, בתר דיהיב.

כתוב לא תלין פעולת שכיר, וכתיב ולא תבא עליו השמש. אלא הא אוקמוה, אבל תא חזי לית לך יומא ויומא, דלא שלטא ביה יומא עלאה אתרא. ואי איהו לא יהיב ליה נפשא דיליה בההוא יומא, פמאן דפגים לההוא יומא עלאה. ובגיני כן פיומו תתן שכרו, ולא תבא עליו השמש.